

**ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ
ΣΕ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΚΕΛΥΦΗ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ 2013-2014**

Το μάθημα χαρακτηρίζεται ως σύνθεση, δηλαδή μάθημα στο οποίο η θεωρία και ο σχεδιασμός αντιμετωπίζονται και λειτουργούν ως ένα ενιαίο σύνολο. Διδάσκεται 3 φορές εβδομαδιαία, σε σύνολο 10 ωρών με απαραίτητη την παρουσία των φοιτητών.

Στόχος: του μαθήματος είναι η ανάπτυξη της γνωστικής περιοχής της μελέτης, τεκμηρίωσης, συντήρησης και αποκατάστασης νεώτερων αρχιτεκτονικών μνημείων σε συνδυασμό με το αντικείμενο του σχεδιασμού εσωτερικών χώρων, με σκοπό την υποστήριξη, καλλιέργεια και ανάπτυξη της ικανότητας των φοιτητών να επεμβαίνουν και να διαμορφώνουν εσωτερικούς χώρους σε παραδοσιακά -διατηρητέα κτίρια, μέσα από την κριτική θεώρηση, ερμηνεία της ιστορικής τους συνέχειας.

Αυτό επιτυγχάνεται διαμέσου της θεωρητικής ανάλυσης της σχέσης της αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς κάθε ιστορικής περιόδου με το σύγχρονο περιβάλλον, της ανάλυσης του νομοθετικού πλαισίου και των τρόπων προστασίας, συντήρησης και επανάχρησης των αρχιτεκτονικών μνημείων, τόσο σε εθνικό, όσο και σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Επίσης με την απόκτηση γνώσεων που αφορούν στο χαρακτηρισμό μνημείων σε σχέση με συγκεκριμένες ιστορικές περιόδους, σε τρόπους και μεθόδους συντήρησης και αποκατάστασης, καθώς και σε δομικά υλικά και τεχνικές που έχουν χρησιμοποιηθεί.

Ιδιαίτερη μνεία γίνεται για την Ελληνική λαϊκή αρχιτεκτονική, τη συσχέτιση της με τον τόπο, το κλίμα, τις ιδιαίτερες κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες, τις αρχές και τις μορφολογικές επιλογές που έθεσαν τις βάσεις για την αειφορική ανάπτυξη.

Περιγραφή: Επιδιώκεται η εμβάθυνση διαμέσου της ανάπτυξης θεωρητικού και πρακτικού υπόβαθρου (με εργαστηριακές ασκήσεις) για τη μελέτη εσωτερικών χώρων σε παραδοσιακά- διατηρητέα κελύφη, με έμφαση στη μορφολογία, τη δομή, τον κτιριακό τύπο, την εσωτερική διάρθρωση και τα υλικά που έχουν χρησιμοποιηθεί.

Αναλύεται η σχέση της αρχιτεκτονικής και της παράδοσης, το αντικείμενο προστασίας και χαρακτηρισμού των αρχιτεκτονικών μνημείων, καθώς και οι τρόποι αποκατάστασης με εισαγωγή νέων χρήσεων. Επί-

ΤΕΙ ΑΘΗΝΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**Τμήμα
Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής, Διακόσμησης και Σχεδιασμού Αντικειμένων**

Διδάσκοντες
Δρ Ζωή Γεωργιάδου
zoegeo@teiath.gr

Διονυσία Φράγκου
dfrangou@teiath.gr

Δρ Νικήτας Χιωτίνης
nchiotin@teiath.gr

Δρ. Μαρία Μοίρα
ninamar@teiath.gr

Δρ Ελένη Κανετάκη
elkanet@teiath.gr

Νίκος Μπόμπολος
nbobolos@teiath.gr

Το σπίτι στην οδό Ασωμάτων Γ. Τσαρούχης 1973

BIBΛΙΟ

Μ. Μπίρης, 2003,
Αθηναϊκή Αρχιτεκτονική,
Αθήνα, εκδόσεις Μέλισσα.

Μ. Καρδαμίτση- Αδάμη, 2006,
Έρνστ Τσίλλερ, Αθήνα, εκδόσεις

Ζ. Γεωργιάδου, 2011, **Σημειώσεις**

σης οι θεμελιώδεις όροι και έννοιες, οι χάρτες, οι διακηρύξεις και οι διεθνείς οργανισμοί που διέπουν την αποκατάσταση και συντήρηση των αρχιτεκτονικών μνημείων με παρουσίαση πραγματοποιημένων έργων, τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη.

Τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Εξοικείωση των φοιτητών στο σχεδιασμό εσωτερικών χώρων παραδοσιακών κτιρίων και εισαγωγή τους στο συνολικό προβληματισμό της θεωρίας και της πρακτικής επανάχρησης ιστορικών κτιρίων.

Θέματα -σημαντικές ημερομηνίες

Στη διάρκεια των μαθημάτων οι φοιτητές θα μελετήσουν δύο θέματα: το πρώτο στη **Σίφνο** ένα κτίριο-κατοικία στο μέσα Κάστρο, το δεύτερο στον **Πόρο** μία Νεοκλασική κατοικία με περιβάλλοντα χώρο.

Και στα δύο θέματα (και τα δύο είναι ομαδικά σε ομάδες 2 ατόμων), θα προταθούν νέες χρήσεις.

Στο πρώτο οι χρήσεις **δεν θα περιλαμβάνουν κατοικία** και θα προκύψουν από τη συνεκτίμηση των τοπικών συνθηκών, των προοπτικών ανάπτυξης της περιοχής, ή την εξυπηρέτηση αναγκών των κατοίκων.

Στο δεύτερο η χρήση θα παραμείνει κατοικία, αλλά **με νέα δεδομένα και κτιριολογικό πρόγραμμα**.

Η επεξεργασία του πρώτου θέματος θα πραγματοποιηθεί από την **Τρίτη 4/3** έως την **Τρίτη 8/4** ημερομηνία κατά την οποία θα παρουσιασθεί προφορικά η τελική επίλυση του θέματος, σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τις κατευθύνσεις, που θα δοθούν από τους διδάσκοντες. Ενδιάμεση παρουσίαση της χρήσης ορίζεται η **Πέμπτη 27/3**.

Το δεύτερο θέμα θα επεξεργασθούν οι φοιτητές από την **Τρίτη 8/4** έως την **Πέμπτη 12/6** σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τις κατευθύνσεις, που θα δοθούν από τους διδάσκοντες. Ενδιάμεση παρουσίαση της χρήσης που θα επιλεγεί ορίζεται η **Τρίτη 20/5**.

Οι σπουδαστές θα επεξεργασθούν επίσης **θεωρητική εργασία** η οποία περιλαμβάνει κριτικό κείμενο παρουσίασης και τυπολογικής, μορφολογικής και κατασκευαστικής ανάλυσης, κτιρίων και κτιριακών συνόλων περιοχής που θα επιλεγεί από τη λίστα που θα δοθεί. Ενδιάμεση παρουσίαση της ορίζεται για την **Πέμπτη 27/3** ημερομηνία κατά την οποία θα παρουσιασθεί προφορικά φωτογραφικό υλικό, πληροφορίες και στοιχεία για την περιοχή μελέτης, σχέδιο περιεχομένων και βιβλιογραφία. Οδηγίες για την εκπόνηση της εργασίας θα αναρτηθούν στον ιστότοπο του μαθήματος.

Η αξιολόγηση του μαθήματος θα γίνει από τις μελέτες των δύο θεμάτων, με τις οικοδομικές κατασκευαστικές λεπτομέρειες, τη θεωρητική τεκμηρίωση των χρήσεων που θα προταθούν και τη θεωρητική εργασία που προαναφέρεται.

Στη διάρκεια των μαθημάτων θα πραγματοποιούνται διαλέξεις από τους διδάσκοντες σε τέσσερεις θεματικές ενότητες: **προστασία και επανάχρηση κτιρίων** (τα κτίρια ως πολιτιστικό αγαθό, μεθοδολογία συντήρησης και αποκατάστασης, νομοθεσία, τρόποι επέμβασης), **ιστορικό και πολιτιστικό υπόβαθρο** (ανώνυμη λαϊκή αρχιτεκτονική, νεοκλασικισμός και αστικό περιβάλλον), **στοιχεία βιοκλιματικού σχεδιασμού στη λαϊκή αρχιτεκτονική, οικοδομικά υλικά και κατασκευή** στις ίδιες προαναφερόμενες

κατηγορίες (παραδοσιακοί τρόποι οικοδομικής στην Ελλάδα, οικοδομικές επεμβάσεις σε παραδοσιακά κελύφη, συμβατότητα υλικών)

Ενδεικτικό πρόγραμμα διαλέξεων

Το πρόγραμμα των διαλέξεων θα ανακοινωθεί για κάθε τμήμα ξεχωριστά.

Βιβλιογραφία

- Ζήβας Δ, 1997, Τα μνημεία και η πόλη, Αθήνα, εκδόσεις Libro.
- Συλλογικό, 1984, Ελληνική Παραδοσιακή Αρχιτεκτονική, Τόμος I,II, III,IV, V,VI, VII, VIII, Αθήνα: Εκδ. Μέλισσα.
- Μπίρης Μ, 2003, Αθηναϊκή Αρχιτεκτονική, Αθήνα: Εκδ. Μέλισσα.
- Φιλιππίδης Δ, 2005, Αρχιτεκτονικές Μεταμορφώσεις I & II (2 τόμοι), Αθήνα: Εκδ. Μέλισσα.
- Καρδαμίτση-Αδάμη Μ, 2006, Έρνστ Τσίλλερ, 1837-1923, Αθήνα: Εκδ. Μέλισσα.
- Συλλογικό, 2009, Ήπιες επεμβάσεις για την προστασία των ιστορικών κατασκευών, Αθήνα: Ιανός
- Σηφουνάκης Ν., 1994, Βιομηχανικά κτίρια στη Λέσβο - Ελαιотριβεία, σαπωνοποιεία: 19ος και αρχές 20ου αιώνα, Αθήνα: Καστανιώτης
- Αδαμάκης Κ., 2009, Τα Βιομηχανικά κτίρια του Βόλου, Αθήνα: Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς
- Μιχελή Λ., 1994, Η Αθήνα των Ανωγύμων, Αθήνα: Γαλάτεια
- Κονταράτος Σ., 1986, Αρχιτεκτονική και παράδοση: Ιδεολογίες, πρακτικές και προβλήματα στη χρήση του αρχιτεκτονικού παρελθόντος, Αθήνα: Καστανιώτης.
- Καρδαμίτση-Αδάμη Μ, 2009, Ανάκτορα στην Ελλάδα, Αθήνα: Εκδ. Μέλισσα.
- Γεωργαντοπούλου Μ., 2006, Σημειώσεις: Ιστορία Αρχιτεκτονικής και Διακόσμησης :Ελληνική Λαϊκή Αρχιτεκτονική, ΤΕΙ Αθηνών.
- Φιλιππίδης Δ, 1998, Διακοσμητικές Τέχνες, Αθήνα: εκδόσεις Μέλισσα.
- Μπίρης Μ, Καρδαμίτση Αδάμη Μ., 2001, Νεοκλασική Αρχιτεκτονική στην Ελλάδα, Αθήνα: εκδόσεις Μέλισσα.
- Μπίρης Κ., 1996, Αι Αθήναι Από τον 19ον εις τον 20ον αιώνα, Αθήνα: εκδόσεις Μέλισσα.
- Παπαϊωάννου Κ., 2003, Το Ελληνικό Παραδοσιακό Σπίτι, Αθήνα: Εκδόσεις ΕΜΓ.
- Φιλιππίδης Δ, 1984, Νεοελληνική Αρχιτεκτονική, Αθήνα, εκδόσεις Μέλισσα.
- Κυδωνιάτης Σ., 1981, Η ελληνική αρχιτεκτονική αναγέννησις και η κακοποίησης της, Αθήνα: εκδόσεις Ακαδημίας Αθηνών
- Λάβας Γ, 2010, Ζητήματα Πολιτιστικής Διαχείρισης, Αθήνα: Εκδ. Μέλισσα.
- Rapoport A., Φιλιππίδης Δ., 2010, Ανώνυμη Αρχιτεκτονική και Πολιτιστικοί Παράγοντες, Αθήνα: Εκδ. Μέλισσα
- Jokilehto J, 2009, A History of Architectural Conservation, Oxford: Butterworth, Heinemann.
- Crosi G, 1998, The Conservation and Structural Restoration of Architectural Heritage (Advances in Architecture Vol 1), Southampton :Computational Mechanic Publications
- Fram M, 2003, Well-Preserved: The Ontario Heritage Foundation's Manual of Principles and Practice For Architectural Conservation, Canada: Boston Mills Press Books.
- Strike J, 1994, Architecture in Conservation: Managing Development at Historic Sites (Heritage: Care-Preservation-Management), London: Routledge
- Semes S., 2009, The future of the past: a conservation ethic for architecture, urbanism and historic preservation, USA : W.W Norton Company.